

At damno/detrimento/incommodo immenso (quod minime compensari potuit) Caesari, immo rei publicae Romanae erat Curionis mors immatura. Non sine causa Caesar iuveni rei militaris/militiae imperito/rudi/experti et propter luxuriam noto/infami maximum imperium proprium (quo libere uti posset) tradidit; profecto aliquid (quasi scintilla) animi Caesaris ipsius mentis in iuvene vivo/fervido/ardente inerat. Hic etiam (ut ita dicam) sicut Caesar poculum voluptatis ebiberat/exhauserat; sicut Caesar non ideo adiit (se vertit) ad rem publicam, quod praefectus militum fuit, sed ideo quod ad rem publicam adierat / in re publica versabatur, praefectus militum / dux factus est.

Cuius Eloquentia excellibat/eminebat non verborum continuationibus perfectis (expolitis completisque sententiis/comprehensionibus), sed cogitationibus sensibusque / perlucidis/ planis. Bellum quoque gessit, celeriter agens et paucis rebus utens/nisus; eius quoque natura levis erat, saepe levior; animus eius apertus placens/commodus; vita autem omni tempore plena utebatur / Nusquam non in praesentia vivebat.

Etsi – ut imperator eius de eo dicit – fervor/ardor/ignis iuventutis et magnitudo animi / fortitudo / virtus eum ad pericula /audacia / facta incauta abstulerunt/illexerunt et si, ne sibi vitium/peccatum venia dignum ignosceretur, superbius se exanimavit/mortem oppetivit, etiam in Caesare interdum eadem/par/similis audacia similisque superbia (in)erat. Itaque querendum est/queramus hoc ingenium (viribus) abundans non iam efflorescere/exsultare/se effundere/effundi et se conservare/tueri aetati posteriori/sequenti, quae egentissima/pauperrima erat ingeniorum et terribili/horribili dominationi/ arbitratui virorum mediocrium cito se tradidit/praebuit (cito sub iugum detestabile hominum mediocrium iit).

Verba sequuntur: Theodorus Mommsen, res gestae Romanorum III, Berolini ¹⁴1933, p. 405.